

Sag som denne vil ligge paa Alles Læber, om jeg end ikke nævner ham, siger om Randers i Anmærkningerne til et af ham udgivet beskjend lille Skrift:

„En Linie til Randers har efter min Opfatning altid været en ufravigelig Betingelse. Randers, med sit rige Omland, er i flere Henseender Jyllands vigtigste Handelsplads, men dens store Fremtid ligger i dens Opstand mod Vest“.

Behøver jeg endnu at nævne Manden? Jeg troer det ikke. — Jeg maa dernæst bebrejde flere ærede Medlemmer, at de forsøge at lægge fremmede, Sagen uvedkommende, Motiver ind i Regjeringens Færd; det er det Sidste, man forsøger, det er det sidste Nødanker, man griber til, at underlægge sin Modstander Sagen uvedkommende Motiver; men jeg vil svare dertil, hvad den samme Mand i sine Anmærninger til Oversættelsen af Batons Skrift om Jernbanerne i Jylland og Slesvig siger et andet Sted:

„For ikke at misforståes af mine kosmopolitiske Landsmænd, maa jeg her tilføje, at jeg ikke kan ønske i allerringeste Maade at affære eller besværliggjøre vor Handelsforbindelse med Syden og navnlig med Hamborg; tværtimod ønsker jeg alle vore gamle Handelsveie ikke alene vedligeholdte, men udvidede og forbedrede. Men jeg troer tillige, at vi maae og bør aabne os alle de nye, som Forholdene ville tilstede, skaffe os flere og større Markeder for vor Afsetning og derved forhøje Værdien af vor Production“.

(Hør!) Ja, det er den dobbelte Side af Sagen, som vi maa have for Øie; man skal ikke sige til den Mand, som vil arbejde for den mulige, for den ene Side af Sagen: Du vil ikke den anden; jo, naar jeg kan det, vil jeg det, dersom jeg da har nogen Indskydelse paa Sagen.

Jeg skal forøvrig af de mange forskellige Betragtninger, som nu tilsidst atter ere komne frem, holde mig til to; den ene er den finant-

Jernbaneplan eller, som jeg vil kalde den, Skogsfabriksbetragtningen. Hvad den finant-

stille Side af Sagen angaaer, saa troer jeg, at Regjeringen i finantfiel Retning hidtil ikke har vist sig saa overvættets dristig; jeg troer ikke, at der hos Regjeringen har vist sig nogen Tendents til at indlade sig paa saadanne vovelige Foretagender, som en Regjering af og til fristes ind paa; jeg troer f. Ex. ikke, at jeg har tilraadet mange store, hazarderede Foretagender, som i nogen væsentlig Grad ville angribe den Beholdning, Kongeriget har den Lykke at kunne raade over. Jeg troer . . . (Zahl: Universitetet!). Man afbryder mig ved at sige „Universitetet“; men hvorledes er det muligt at komme med en saadan Afbrydelse, hvori der ikke er den ringeste Fornuft; hvad der i Finantsloven har været foreslaaet med Hensyn til Universitetet, det er jo Noget, som Enhver her i Thinget veed skal afholdes af de Midler, der nærmest ere henlagte til Universitetets Resport; jeg vil ikke ligefrem kalde det Universitetets Eiendom, da Nogle derimod gjøre Indsigelse, men Enhver veed jo dog, at disse Udgifter ikke have den mindste Indskydelse paa Kongerigets særlige Kassebeholdning. — Jeg troer altsaa, at det maa erkjendes, at Regjeringen er opmærksom paa de finantfielle Banfærligheder, som kunne møde; at den virkelig ligesaa godt som den ærede Rigsdagsmand for Skanderborg (Lindahl) veed, at der kan være Spørgsmaal om Tilflugt i denne eller hiin Retning, til dette eller hiint Formaal; men jeg vil paany fremhæve, hvad den ærede Rigsdagsmand fra Viborg (Bregendahl) alt engang idag har gjort opmærksom paa, at vort Communicationsbudget, vil jeg kalde det for at bruge et Udtryk, der er fælles for Veie og Jernbaner, i flere Aar har været meget høit, hvorledes det hidtil har været betyngtet med Udgifter til Hovedlandeveisens Anlæg, hvorledes det om nogle Aar vil blive lettet, og at den derved frigjorte Sum, uden at Budgettet i det Hele taget føler det, efterhaanden vil kunne overføres til den anden, til den moderne Communicationsvei, til Jernbaner. Jeg kunde i den Henseende nævne flere andre finantfielle Momenter af stor Betydning, men jeg vil ind-